

v oko, da mu je izteklo. Pšeničnik se je zagovarjal s silobranom, pa je bila razprava radi natančnejše preiskave preložena.

Star tat.

Friderik Glöckel, rojen v Nürnbergu v Nemčiji, je bil zaposlen kot sedlar pri trgovcu Florijanu Gajšek v Loki pri Zusmu, potem pa pri Edvardu Zupanu na Pristavi. Ko je dobrodu spoznal vse razmere, je pri obeh vlomil in odnesel veliko blaga. Obsojen je bil na dve leti ječe, po izdržani kazni bo pa kot inozemec izgnan.

Uboj.

31letni Jožef Megla, posestnik v Sopotah, je ubil svojega tasta Franca Plevnik. Megla se je na Plevnikovo posestvo priženil in postal solastnik ženinega posestva, stara dva sta si pa izgovorila užitek. Megla je začel kmalu pijančevati in je večkrat izjavil, da bo svojega tasta ubil. Nekega dne so res našli starca mrtvega, ubijalec ga je tako pretepel, da mu je zlomil 13 reber in prizadjal še več drugih težkih poškodb, radi katerih je tast umrl. Obsojen je bil na tri leta ječe.

Uboj v Senovem.

Dne 30. septembra t. l. je prišlo v Senovem v restavraciji med gosti: Ivan Hlebec, Karel Skoberne, Alojz Boh, Franc Pirc in Ivan Petan do pretepa. Pri tej priliki je Alojz Boh z nožem lahko poškodoval dva tovariša, Ivan Hlebec pa je nato pobil Boha z lato iz plota, da je obležal nezavesten. Bohov svak Labotar je to videl, pa je oddal tri strele v zrak, Franc Pirc in Ivan Petan pa sta stekla za njim in ga gonila po cesti. Petan se je takoj vrnil, Pirc pa šele čez nekaj časa, Labotarja pa so našli težko ranjenega. Vsled ran je drugo jutro umrl, dognalo se pa je, da ga je »zaštihale« Pirc. Porotniki so zanikali vprašanje uboja, potrdili pa vprašanje o težki telesni poškodbi, narkar je bil Pirc obsojen na 10 mesecev ječe.

Pet let ječe za posilstvo.

Dne 15. septembra t. l. se je vračala 51letna Ema C. iz Ojsterške vasi proti Braslovčam. Na potu jo je dohitel 25letni posestnikov sin Ivan Babič iz Parizelj. Po kratkem razgovoru jo je napadel, vrigel na tla ter po hudem boju posilil. V obrambi mu je žena razpraskala obraz in ga ugriznila v roko, on pa jo je davil za vrat in raztrgal bluzo. Potem ji je vzel še 80 kron in jo pustil na cesti. Orožniki so hitro Babiču dokazali nasilje, ker so našli njegovo obleko povaljano, roke in obraz razpraskan, imel pa je še ukradeni robc od Eme C. pri sebi. Porotno sodišče ga je obsodilo na pet let težke ječe.

Mlad ubijalec.

Komaj 18letni Ignacij Koprivnik, posestnikov sin od Sv. Kunigunde v konjiškem okraju, se je zagovarjal pred poroto radi uboja. Dne 18. novembra t. l. se je na sejmu v Oplotnici v gostilni sprl s 30letnim posestnikom Jožetom Kovčec. Kovčec je sunil Koprivnika z nogo, njegovega strica Rošerja pa je pobil s stolom. To je Koprivnika tako razjezilo, da je potegnil nož in udaril dvakrat po Kovčetu, ne da bi gledal kam. Zadel ga je v trebuh in Kovčec je po 24 urah vsled vnetja trebušne mrene umrl. Po storjenem zločinu je nagovarjal ubijalec strica Rošerja, da naj prevzame en sunek z nožem na sebe, česar pa mu stric ni hotel storiti. Koprivnik je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, ker so porotniki vprašanje uboja zanikali.

Alkohol, povzročitelj uboja.

Na dan Vseh svetnikov je prišlo v gostilni Fr. Kocmana v St. Rupertu nad Laškim do pretepa med vinjenimi fanti. Pretep sta povzročila brata Zeme, ki sta brez vzroka napadla in pobila na tla fanta Leskovšeka. Iz tega se je razvil splošen pretep, v katerem je neki Verbovšek s težkim polenom udaril Ivana Zeme po glavi, da mu je počila lobanja in je radi tega drugi dan umrl. Verbovšek je pred sodnijo dejanje tajil, priče so ga pa precej obremenile. Porotno sodišče ga je obsodilo na 18 mesecev ječe.

Zopet uboj.

Dokaz moralne propalosti, ki je zavlada med mladino, je posebno jasen radi številnih ubojev, ki se dogajajo na deželi. Pred celjsko poroto so se obravnavali kar štirje slučajji uboja, katerega je povzročil večinoma alkohol. Dne 6. decembra se je zagovarjal Ignac Korun radi uboja, ki ga je izvršil v ljubosumnosti. Ubil je Ivana Napofnika, ko je v nedeljo, dne 4. novembra t. l., spremljal s svojim bratom Francem kmetsko dekle Cecilijo Martinc od Robidove gostilne v Gaberjih proti njenemu domu v Plešivcu. V Velunji je postal pri gostilni, dočim je njegov brat Fran spremljal deklico še naprej. Naenkrat so Franca napadli trije fantje, ko pa je Ivan hitel na pomoč bratu, ga je udaril rudar Ignac Korun z drvo tako po glavi, da je drugi dan umrl. Obdolženec je že od prej znan kot nasilnež, ga tudi med razpravo se je vedel izzivajoče. Obsojen je na tri leta težke ječe.

Korupcija med cariniki.

Pred poroto se je dne 7. decembra zagovarjal carinik celjske carinarnice Evgen Grünwald in Zidje Rafael Levi, Izak Finci, Izak Baruh in Izak Levi. Ti štirje židje so poskušali vtihotapiti iz Nemške Avstrije cigaretni papir in saharin, ki je tam znatno cenejši, pa so zato podkupili carinika Grünwalda z 30.000 dinarji in zlato uro, da je označil v vagonu vtihotapljeno blago za zacarinjeno, ne da bi on imel sploh pravico blago zacarinjevati. Ponaredil je tudi potrebne listine. Slučajno je celo afero razkrila zagrebška železniška policija in vtihotapci so z brezvestnim carinikom vred romali v zapor. Pred poroto so bili obsojeni: carinik na tri mesece, židje pa vsak na dva mesca ječe. Ker so kazni že odsedeli v preiskovalnem zaporu, so bili takoj izpuščeni.

Tedenske novice.

Samostojni so se zopet osmešili pri Kmet. družbi. Odkar je šel samostojni ravnatelj Kmetijske družbe Gustav Pirc prostovoljno v smrt, so morali samostojneži izročiti vodstvo družbe našemu pristašu g. profesorju E. Jarcu. Izguba predsedniškega mesta jih je močno grizla in njihovi kolovodje so sklicevali protipostavno občni zbor družbe, na katerem so se hoteli polastiti predsedniškega mesta. G. prof. Jarc je svaril samostojne, naj ne uganjajo čisto protizakonitih kozlov, a vsa svarila so bila zaman. Slednjič je prišla zadeva o sklicevanju nepostavnega obč. zbora Kmetijske družbe od strani samostojnih v odločitev predsedstva pokrajinske uprave. Predsedstvo je razsodilo in odločilo, da je ta samostojni občni zbor neveljaven in ravnatoko neveljavni tudi vsi sklepi tega občnega zbora. Okrajna glavarstva bodo po nalogu pokrajinske uprave obvestila o tem še posebej vse posamezne podružnice s posebnimi dopisi. Slabostojni mesarji in birtji so dobili od pokrajinske uprave pošteno zaslužen dolg nos. Mesarji in birtji se razumejo na meso in pijačo, a razlaga pravil in zakonov sta jim španska vas.

Organizatoričen tečaj za orlovsko ekspoziuro Maribor se vrši od 17.—22. t. m. v dijaškem semenišču v Mariboru. Vsak odsek mora poslati vsaj enega udeleženca. Prinese naj s seboj koc in eno obrisačo. Tečaj je vevležen za razvoj orlovske misli na naši severni meji.

Čudne razmere v Apaški kotlini. Iz Drobtine smo prejeli dopis, ki nam razkriva jako čudne razmere, ki vladajo v tamošnji šoli. Dopis se glasi: V naših krajih, ki leže na meji in so najbolj ogroženi od tujega življa, bi se moralo gledati vsaj na to, da bi bile šole, v katerih se vzgaja mladina, čisto narodne, da se mladina navzame narodnega duha, ki ga je v teh obmejnih krajih tako malo opazati. Med tem pa je v naši občini ravno nasprotno. Imamo 4 razredno osnovno šolo, na katero je prišel za šolskega vodjo mož, ki je vse prej, nego narodnjak in ki pridno podpira tujerodno nadvlado v raznih občinah. Ta šolski vodja je namreč tajnik kar v štirih občinah. Vidi se zanemarjenje šole od šolskega vodje, pa tudi v občinah ni gospodarstvo najbolj vzorno. Ljudje morajo plačevati kazni, ker sedanji občinski gerent in šol. vodja ni strank obvestil o predpisanih naredbah, občinske ceste so pod psom, vodni jarki niso očiščeni, kar so občani ob priliki zadnjih povodnji bridko občutili. Sedanjega vodjo so spravili demokrati kot svojega zvestega privrženca na to mesto. Napravili so ga za gerenta dveh občin, dasi o občinskem poslovanju nima niti pojma. Da se izkaže hvaležnega demokratom, preganja Slovence, ker so baje klerikalci in protežira Nemce. Pred volitvami v občinske odbore je sestavil sam kandidatne liste in pridno agitiral za ono, na kateri so bili sami najhujši Nemci. Njemu se imamo sedaj Slovenci zahvaliti, da nimamo nobenega zastopnika v občinskih odborih občin, kjer on odločuje. Tak mož ne spada nikakor na mejo in mora se ga odstraniti iz sedanjega mesta.

Ustanovni občni zbor Stokovne zveze tobačnih trafikantov za Slovenijo se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m., v Ljubljani na Rimski cesti v gostilni pri Mraku. Vsaka podružnica je zavezana poslati vsaj enega delegata.

Mariborske novice. Praznik kat. dijaštva, 8. december, so proslavili mariborski dijaki zelo slovesno. Zjutraj so se udeležili skupno z akademiki in Orli sv. obhajila in svete maše, potem so imeli ob 11. uri dopoldne pri č. šolskih sestrah slavnostno zborovanje, zvečer ob 5. uri pa je priredil dijaški Orel v dvorani kazine krasno uspelo telovadno akademijo, katere se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. — Mariborsko okrajno glavarstvo je dobilo novega okrajnega glavarja. V ponedeljek je prevzel posle glavarstva dr. Vončina, dosedaj glavar v Novem mestu. Za nekaj časa ga še zastopa vladni tajnik Poljanec. — Zagonetne smrti je umrl v nedeljo po noči čuvaj zvonolivarne Nassimbeni in drugi, Franc Robič. Zjutraj so ga našli v njegovem stanovanju ležečega na tleh, s kosom klobase v rokah. Prvotno se je mislilo, da je umrl vsled zastrupljenja, pri raztelesenju pa se je dognalo, da se je zadušil s koščkom klobase, ki mu je obtičal v sapniku. — Priporočljiv advokat je dr. Rosina v Mariboru, kar se vidi iz naslednjega: Slovenski mesar Kramberger je hotel prositi pri demokratski posojilnici v Narodnem domu za posojilo 25.000 dinarjev. Da bi to posojilo za gotovo dobil, je šel k dr. Rosini, ki je načelnik te posojilnice, in mu je zagotovil, da bo posojilo dobil. Prošnjo pa je posojilnica odbila in Kramberger ni dobil posojila. Vkljub temu mu je dr. Rosina zaračunal za ničevno posredovanje 4000 (re: ci in piši: štiritisoč) dinarjev, ali 16.000 kron! Ker ni mogel plačati, je dal zarubiti njegovim staršem vole. Ti so v strahu, da ne bi izgubili volov, plačali zahtevano svoto. Razven odvetniških stroškov so plačali Krambergerjevi še stroške rubeži in sicer 1680 dinarjev, tako da je stala Krambergerjeve samo prošnja za posojilo pri liberalni posojilnici nič manj nego 5680 dinarjev, ali 22.720 kron. Dr. Rosina ni noben revež, ampak zelo premožen odvetnik. Tako postopanje ga pa »lepo« priporoča zlasti kmetskemu ljudstvu, katerega že davkarija več kot preveč odira. Ravnokar označena Krambergerjeva zadeva z liberalnim denarnim zavodom in oderuškim demokratskim advokatom kliče kmetskemu narodu: Varuj in ogiblji se liberalnih posojilnic ter hranilnic, ki so samo voda na nenasitne mlince oderuških demokratskih advokatov!

Cervena slovesnost pri Gor. Sv. Kungoti. Dne 8. decembra 1923 je za našo župnijo velike važnosti. 25. Marijinih hčera je bilo slovesno sprejetih v dekliško Marijino družbo. Družbeni oltar so dekleta v venci ozaljšale, a nad prekrasnim kipom Brezmadežne blesti velik napis: »Vsa lepa si, in madeža ni na Tebi.« Ozaljšano z zelenjem je bilo tudi župnišče, od koder se je ob 2. uri

popoldne pomikala lepa četica kandidatinj, na čelu prekrasna družbena zastava v cerkev, kjer je pred Marijinim oltarjem nad vse ginljivo, razložil pref. gospod profesor Ernst Trstenjak pomen Dekliške družbe in nje visoko dostojanstvo. Ginljivo je bil prizor, ko je domači g. župnik blagoslovil lične svetinje s trakovi in razdelil sprejetim na novo, med tem, ko so pevci zapeli tisto večno lepo »Trenutek je prišel vesel« in so jo peli, dokler je trajalo razdeljevanje družbenih svetinj. Marsikatera je plakala, in veliko mater, ki je bilo navzočih pri tem slovesnem trenutku, se ni moglo zdržati solz. A po dovršenem opravilu zapela je družba s spremljevanjem orgelj veličastno himno Marijino »Poveljuj moja duša gospoda!« — Čast vam, gornjekungoška dekleta, le stanovitne in zveste ostanite svoji nebeški materi, ki ste si jo na tako slovesni način izbrale, neustrašeno pred celo župnijo za svojo zavetnico in mater. — Sedaj prihajajo mladeniči in prosijo sprejema v fantovsko Marijino družbo. Dosedaj se jih je že do 15 oglasilo. Fantje, večjega veselja Brezmadežni ne morete storiti, kot da stopite tudi vi pod njeno zastavo; tako bodo veseli vaši starši, ponos boste šentkungovške župnije a krona vsega pa mirna zavest, da ste cvet svoje mladosti posvetili Jezusu in Mariji. Le korajžno po tej poti z Bogom in Marijo.

S sekiro je bil napaden. Ivan Dvoršak, posestnik v Ješenci pri Mariboru, je živel s svojo ženo v neprijaznosti, ker mu je postajala vedno bolj nezvesta. Zaradi tega je nastal večkrat prepir, žena pa je postajala zadnji čas tako hudobna, da mu ni dala niti več hrane. Ko je prišel v oni usodepolni noči Dvoršak od dela izmučen domov, se je ravnatoko zgodilo. Prosil je ženo: »Daj mi večerjo«, nakar mu je zabrusila: »Tebi ne dam ničesar več!« Ko jo je prosil za ključ od shranbe, da si sam nekaj skuha, mu tudi tega ni hotela dati, pač pa ga je poslala v sobo, češ: »Le pojdi noter v sobo, ti bom dala kruha!« Revež, nič hudega sluteč, je stopil v izbo, kjer ga je doletela nesreča. Takoj ko je stopil skozi vrata, so planili na njega njegova žena in njeni dve sestri. Nezvesta žena ga je zgrabila za roke, da se ni mogel braniti, tast pa je z besedami: »Zdaj pa le ubijmo hudiča, potem pa ga kar nekam zavlecimo«, udaril nesrečnega s sekiro trikrat po glavi. Ko bi ga previdnost božja ne čuvala, bi gotovo tam pod udarci izdihnil svojo dušo. Njegova izvanredno krepka narava mu je dala še toliko moči, da se jim je izvil iz rok ter zbežal ves v krvi k županu, ki ga je takoj prepeljal na njegov dom v Rogozo, kjer je bil takoj previden s sv. zakramenti, nakar ga je rešilni voz prepeljal v mariborsko bolnišnico.

Resnica o italijanskem blagu. Nedavno smo sijajno manifestirali zoper italijanska nasilja, pa 80 od 100 manifestantov je bilo oblečenih v — italijansko blago! In trgovci, ki so z nami demonstrirali, naročujejo naprej italijansko robo za nas! V prodajalni bi moralo imeta tako blago tudi ovoj s firmo: »Cocoloria«, ali kako že; pa naši trgovci to odstranijo, da se ne ve, odkod je. To naj te ne moti! Poglej, ko kupuješ blago — štof, caj ali platno — proti luči ga podrži in skozi boš videl, skoz to italijansko sakovino! Angleško blago, če ga krojač zmoci, malo »skupaj skoči«, potem pa drži »na večno«; italijansko blago pa ti »razide« po parkratnem pranju, kakor mezdra. Nedavno sem kupil italijanski barhent, že davno ga ni; češki barhent pa je po parkratnem pranju gost, mehke in topel kakor jirhovina. Pri angleškem in češkem blagu ne vidiš skozi; takega kupi, to bo najizdatnejša demonstracija! Na Dunaju, v Pragi in drugod vidiš v izložbah vseh večjih trgovin napis: Nimamo italijanskega blaga! Kje pa je pri nas kaj takega?!

Bilo srečno! (Dopis od Sv. Urbana pri Ptuj.) Zadnje dni pred adventom smo imeli pri Sv. Urbanu pri Ptuj dveh odličnih poroki. Ženila sta se sinova naših dveh cerkvenih ključarjev in županov g. Konrad Belec in g. Franc Hauptman. Oba sta prišla na ugledne in bogate kmetije k spoštovanim in poštenim ljudem: g. Konrad Belec v Ločič k Krambergerju in g. Franc Hauptman pa v Desence k Bračičevim. Želimo jima srečo v novem stanu in da bi ostala tako odločna naša somišljenika kakor sta gg. očeta! Bilo srečno!

Povzročitelj tožbe je prejel plačilo. Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: V zadevi, od katere so bili Kelc Ivan, Belšak Anton, Gabrovec Mihael, Kranjc Jakob in Debeljak dne 23. m. m. pri ptujski okrajni sodniji oproščeni, je bil njen povzročitelj proti svojemu predstojniku in župniku Janezu Vogrin, bivši cerkovnik in organist Ferdo Kristl dne 30. m. m. obsojen na 250 dinarjev globe ter v plačitev dveh sodnijskih obravnjav in dveh pravnih zastopnikov.

Orlovski prireditelji pri Sv. Marku niže Ptuja. Naš orlovski odsek bo vprizoril v nedeljo pred Božičem, dne 23. t. m., ob pol treh popoldne v posojilnici priljubljeno igro »Mlinar in njegova hči.« V glavni vlogi gostuje član Ljudskega odra iz Maribora in ker imamo spretno režijo, obeta biti igra prav zanimiva.

Smrt vzornega moža. Poročilo od Sv. Jurija ob južni žel. Pri nas je preminul Anton Vrečko, p. d. Pintar, na Pesnici v 78. letu starosti. Blagopokojni je bil dobro znan duhovnikom, katere je kot kaplane spremljal vsako leto od Božiča do Sv. Treh kraljev po obširni tukajšnji župniji po hišnem blagoslavljanju, ki je pri nas v navadi že celih 45 let. Po svoji naravi je bil zelo vesel in je rad pripovedoval nedolžne šale. Bil je celih 45 let cerkveni ključar pri Sv. Rozaliji. Za to cerkev je posebno veliko storil, dal jo je lepo prenoviti na znotraj ter na zunaj. Dolgo vrsto let je bil naročen na »Gospodarja«, katerega je zvesto prebiral. Tudi svoje otroke je lepo preskrbel in za njegovo trudapolno in požrtvovalno delo mu bo Vsemogočni gotovo zvest plačnik!

Smrt vzorne matere in gospodinje v Smarju pri Ješah. Na Marijin praznik dne 8. t. m. smo spremili k večnemu

počitku pridno gospodinja in vzgledno krščansko ženo in mater Ano Jecl. Bila je mirnega značaja, dobra duša. Gotovo ji je bil Bog obilen plačnik. Za njo žaluje mož Matija, večletni župan in bivši član krajnega šolskega sveta, ter zvest pristaša SLS, plakata tudi dva otroka, sin in hčerka. Vsem kličemo prijatelji in znanci: Bog Vas tolaži in upajte, da se za vedno enkrat zopet združite nad zvezdami!

Umrta je stara in ugledna gospa. V Dramljah je dne 10. t. m. umrla v starosti 92 let mnogospoštovana gospa Neža Sket, učiteljeva vdova, mati tukajšnjega trgovca in poštarja g. Alfonza Sket. Vsem znancem in prijateljem se priporoča v blagi spomin! N. v. m. p.!

Novice od St. Jakoba na Kozjaku. Naš novi posestnik Franc Borovnik, p. d. Suklar je šel v Vitanje po svojo življensko družico Alojzijo Krajnc, p. d. Skoflečkovo, ter jo 26. novembra peljal pred oltar, da mu ona pomaga prenašati skrbi in bremena obširnega posestva. Iskreno pozdravljena in dobrodošla pri nas. Obema pa kličemo: Na mnogo srečna leta! — V kupo svetovskega veselja pa je kanila kaplja žalosti. Stara Cesarica, Ana Borovnik, mati starega Suklarja, sedanega Pušnika v Kozjaku je isti dan v 89. letu svoje starosti zatislila svoje trudne oči. Kot najstarejši ženski v župniji so novi svonovi prvokrat peli nagrobno žalostinko. Naj v miru počiva. Dne 2. decembra smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva Janeza Ramšak, 69 let starega bivšega posestnika lepe in ugledne Ramšakove hiše v Strmcu. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal pogreb. Koliko je dobrega storil v 18 letih kot odbornik občine Dobrna in v šestih letih kot šolski odbornik, je že našel zapisano pri Bogu. Koliko se je trudil pri zidavi naše farne cerkve, našel je plačilo. In kako boguvdano je pričakoval smrt — nam vsem v zgled. Mir in pokoj njegovi duši. — Po več kot enoletnem prizadevanju in blagohotni pomoči finančne kontrole v Mislinju je cerkvena goslinna vendar dobila staro tobačno trafiko nazaj. Doslej v celi občini Kozjak ni bilo niti ene trafike in so morali naši tobakarji v St. Florjan po tobak. Sedaj ga imajo blizu. Tudi posestnikom iz Lesa in deloma iz Strmea je dobava tobaka s tem zelo olajšana in smo finančni upravi zato zelo hvaležni. Sedaj pa tobakarji vseh vrst: le pridno prihajajte po to žlahtno zelišče in prinašajte svoji nepobojljivi stari navadi vsak dan svoj žgalni dar. Da bi le tako drag ne bil, kaj ne?!

Pn. župnijskim uradom javimo na razna vprašanja, da se dobijo tablice za zakristijo z imeni papeža in škofa v Cirilovi tiskarni v Mariboru po D 2.50 komad s poštnino vred.

Jaslice po najrazličnejših cenah, raznovrstni kinčarji, božično drevesce, prešan in svileni papir, pisemski papir, molitvenike, povestne knjige in mnoge druge predmete, primerne za božična darila, kakor tudi božične in novoletne razglednice so na razpolago v Cirilovi tiskarni v Mariboru po najnižjih cenah.

Gospodarstvo.

KMETIJSKA DELA V MESCJU DECEMBRU.

Doma na dvorišču in pri živini. December je zimski mesec, v katerem se na kmetih navadno malo dela in vsled številnih praznikov mnogo praznuje. Toda pameten gospodar ne miruje, četudi ves zimski čas, traja prvega adventa mraz. Opravljajo se zimska hišna dela, kakor pletenje košev za listje in košaric za sadje. Popravljamo gospodarsko orodje, kakor pluge, brane, osipalnice in okopalnice, vile, motike, sekire itd. Ob koncu mesca zaključimo letne gospodarske račune in napravimo bilanco. Po izvršeni inventuri se lahko prepričamo, ali smo v tekočem letu napredovali, ali nazadovali. Nabavimo po potrebi nove računske knjige za prihodnje leto. Mešajmo žito, koruzo in drugo zrnje, da ne splesni v shrambah. Zveplajmo sodne kleti in prebirajmo sadje vsaj enkrat na teden, da ga obvarujemo pred gnitjem. — Otroci se vesele drsanja na prvem ledu, ker največje dečje je veselje, ko te izpolnijo se želje. Paziti moramo na nje, da se ne prehlade v snegu, ali v nezadostno zakurjeni izbi. — Perutnino je dobro krmiti, zlasti, ako je zapadel sneg. Govedo spuščajmo večkrat na prosto, da se izprehodi. Ne napajajmo živine s premrzlo vodo, ker to škoduje.

Kjer griček bil poleti zeleneč,
tam mladež brhka zdaj se sanjka,
doline senčne krije sneg blesteč,
od drsanja se fantič vrača.

V vinogradu. Prirejajmo mešanico ali kompost iz gnoja, naplavine in različnih odpadkov, ki bi sicer ostali neizrabljeni. Dovažajmo zemljo na vinogradne nasipe (sepe). Ob ugodnem vremenu kopajmo jesensko kop, ki naj bo zvezana z gnojenjem vinograda. O gnojenju vinogradov smo govorili v 50. številki »Slovenskega Gospodarja.« Krpajmo nastale luknje v mlajših nasadih s prvovrstnimi enoletnimi cepljenkami, ki jih obrežemo šele spomladi. Polagajmo vlačenske in grobanice, ako jih imamo. Vlačenske so enoletne rozge, ki jih polagamo na mesta, kjer hočemo vzgojiti mlado trsje. V naslednjem letu, ko so pognele dovclj korenin, da se morejo same prehranjevati, jih odrežemo od svoje matične rastline. Ker vlačenske že prav kmalu napade trina uš, jih je uporabljati samo za izkrpavanje starih nasadov, ki jih nameravamo v najkrajšem času obnoviti. Grobanice so enoletne trne mladice, ki jih položimo na prazna mesta tako, da ostanejo z matično kulinjo še nadalje v zvezi. Glede trpežnosti in odpornosti proti trni uši so zategadelj grobanice boljše od vlačenk. Rigolajmo za nove nasade. Pri tem skrbimo za odvod talne vode s pomočjo drenažnih cevi, da preprečimo poznejše neljube plazove. V svrhu lažjega obdelovanja in dostopne je poskrbeti za dovodne ceste in pota ter pustiti dotična mesta, ki pridejo za to v poštev, nerigolana.

V sadonosniku. Gnojimo sadno drevje s hlevskim gnojem in z umetnimi gnojili. Kopajmo jame, ki naj bodo pol metra globoke in 2 metra široke. Starejše drevje očistimo mahu in skorje ter namažimo z apnenim beležem ali pa z drevesnim karbolinejem, mlajše pa vrhu tega obdajmo še z drevesnimi omoti, da ga obvarujemo pred zajci in drugimi poškodbami. V decembru je najlepši čas, da pregledamo sadno drevje ter porožemo vso na drevju ostalo zapredeno listje in gnilo sadje. Vse to sedaj lažje opazimo in brez težave odstranimo ter sežgemo. S tem zatiramo najuspešnejše razne sadne škodljivce, ki prezimujejo na sadnem drevju. Na malih vejicah najdemo tu in tam v mične obročke zloženo zimsko jajčeca od prstenčarja in zlatoritke. Takšne vejice je treba odrezati in sežgati. Enako odstranimo po nekaterih krajih na sadnem drevju se nahajajoči ptičji lim, ki spada med največje rastlinske zajedalce sadnega drevja. Drobnejše veje odrežimo z limom vred, na debelejših pa ga izrežimo prav v živo ter rano zamažimo s cepilno smolo ali katranom. Naročimo sadno drevje že sedaj, da dobimo lepša drevesa in zanesljivo blago. Dokler ne zapade sneg, je še vedno čas za setev sadnega semena, ker je jesenska setev boljša od spomladanske. Če pa nismo imeli v tem času primerne prostora, vložimo peske med vlačno zemljo ali pesek v posode, ki jih postavimo čez zimo na hladno, da seme preveč ne skljuje. Zima je najpripravejši čas, da izkopamo staro, onemoglo sadno drevje in drevesne šore. Ob slabem vremenu pa pripravljajmo kole in druge sadjarske potrebščine, da ne tratimo s tem dragega spomladanskega časa.

Na polju in travnikih. Orjimo jesensko praho. Deteljšča gnojimo z gnojili, ki ne vsebujejo dušika (kajnitom, Tomasovo žindro). Preorjimo vratnike ter izvozimo zemljo po celi njivi. Preorjimo vse njive, ki jih preplavlja voda ter napravimo iz njih travnike, bodisi stalne ali začasne. Nadalje spremenimo v travnike vse mokre in močvirne njive, kjer je zemlja vsled važnosti ugodna za pridelovanje krme. Dobro je tudi preurediti v travnike vsa oddaljena polja, ki jih radi prevelike oddaljenosti težko obdelujemo. Napačno je, ako pustimo njive, da se same zaledinijo in preurede v senožeti. Takšni senožeti dajejo potem več plevla, nego trave. Zatorej je njive preorati in obsejati s primerno mešanico detelj in trav. Podrobneje o tem predmetu bomo napisali v eni prihodnjih številik.

V gozdu. Izsekavamo mlade lesove. Podirajmo staro drevje in sekajmo drva za kurjavo. Razločujemo golo in prebiralno sečnjo. Pri goli sečnji podiramo vso drevje po vrsti in prostor nanovo pogozdimo. To je najboljši način pogozdovanja starih šum, katerih vsakoletni prirastek na lesu je premajhen, da jih še nadalje obdržimo. V takih šumah je prebiralno sečnjo na vsak način opustiti.

Na vrtu. Dovažajmo sladko sprstenino ali kompost za zboljšanje vrtno zemlje. Rigolajmo in opravljajmo sploh vsa zemeljska dela, dokler to vreme dopušča. Krmimo ptice-pevke, ki nam pomagajo zatirati različni mrčes na zelenjavi in na sadnem drevju. Rastline v prezimovalnih prostorih je večkrat pregledati in po potrebi zaliti z mlačno vodo. Krtice na vrtu je pokončevati s pomočjo lovilnih loncev. Vrtnice je pokriti z listjem, predno pritisne oster mraz.

V kleti. Dolivanje novega vina in snaženje sodov okrog pilk, da se ne zarede očetne glivice, ki povzročajo cik. Koncem meseca pretočimo vino prvokrat, ako je zavrelo in se sčistilo. Sicer pa med prvem pretakanju med drožami in čistim vinom ni treba polagati baš ostre meje, ker je mlado vino v tem času z ozirom na boljši razvoj še kolikor toliko na drože navezano. Ugodnega vpliva kvasnih glivic na mlado vino, ko je vrenje dovršeno, prav gotovo ne poznamo še popolnoma. Vemo samo, da je vino, ki je ležalo na drožah dalje časa, na okusu mnogo boljše, nego vino, ki smo ga pretočili takoj po glavnem vrenju ter ga ob tej priliki ločili od njegovih usedlin. S pretakanjem pa tudi ne smemo čakati predolgo. Ko so kvasne glivice dovršile svoj posel, zapadejo trohnoji, kakor vsaka organska snov, pri čemur se tvorijo snovi, ki kakovost vina lahko poslabšajo ali celo popolnoma pokvarijo. Zategadelj je vino pretočiti, še predno so se začele kvasne glivice razkrajati. Ta čas nastopi pri slabih vinih poprej, nego pri močnih, kjer visoka množina alkohola vino varuje pred pokvarjenjem. Pri pretakanju ne pozabimo na zvepljanje sodov, ki naj služi kot pravilo pri tem poslu. V kleti skušajmo hraniti zadostno toplino, ki naj ne pade v najhujši zimi pod 12 stopinj C.

V čebelnjaku. Če nastane kateri lep in solnčni dan, je odpreti izletišča, da čebele napravijo izlet ter se osnažijo. Pred panji je sneg odstraniti ter položiti slamo ali deske, da čebele pri izletanju ne popadejo na tla in v sneg. Čebela, katera pade v sneg, je zgubljena. Njeno življenje je končalo. Ona se je ohladila in umrla. Umen čebelar pri posameznih izletiščih večkrat prisluškuje, da-li je roj popolnoma miren ali ne. Zasliši li kakšno brnenje v njem ali nemir, je to znamenje, da v panju nekaj ni v redu. Vzrok nemira more biti glad, žeja, pomanjkanje svežega zraka, ali pa kakšni škodljivci, ki se je vrnil v panj. Ako izletišče ni bilo zamašeno z rešetko, tedaj se je mogoče priklatila v panj miš, ki najde na satovju svoj zaželjen prigrizek. V takšnem slučaju ponese mo panj na topel prostor, ga pregledamo ter odstranimo nedostatek. Pregledajmo stare satnike in čebelarstvo orodje in popravimo vse, kar ni v redu. Obenem izdelujmo nove satnike in medstene ter naročimo vse potrebščine za prihodnje leto. Ob koncu leta izračunajmo vse dohodke in izdatke, da moremo razvideti, da-li smo v čebelarstvu napredovali ali nazadovali.

V decembru prazniki se kar vrste,
Božične dni, otrok nedolžnih god;
Miklavža se nešteti vesele,
Ko pride blagoslovlet mali rod.

Dnevnik računsko kmet prebira,

Knjige čita solarček pri hiši;

S tem obzorje dušno si odpira

In srca viharje zle utiši.

Vekoslav Stampar, kletar, Vinaria, Ptuj.

K članku »Gnojenje vinogradov.« V štev. 50 »Slov. Gospodarja« z dne 29. novembra t. l. je pisec članka »Gnojenje vinogradov« v predzadnjem odstavku kritiziral postopanje vinogradnikov, ki podkopajo gnojila v jarke. Po njegovem mnenju naj bi se gnoj podkopaval enako kot vršimo to delo na polju. To znači približno toliko, kakor da naj se gnoj pri vsaki motiki spravlja v zemljo in z njo pomeša. Ta način gnojenja utemeljuje s tem, da so drobne trine koreninice razširjene po vsej zemlji okrog trsa in iščejo hrano povsod, kjer jo morejo dobiti. Mnenju gospoda člankarja se v celoti ne pridružujem, čeprav njegova posamezna izvajanja ne smatram napačnim. Res je, da segajo trine koreninice daleč naokrog ter so takorekoč razpredene od trsa do trsa po vsem vinogradu, vsled česar je tudi potrebno, da je vsa zemlja enakomerno gnojena. Toda ne morem si predstavljati, kako bi bilo treba zemljo kopati, da bi se gnoj porazdelil tako enakomerno, kakor je bil raztrošen na površju zemlje. Če hočemo gnojilo pri vsaki motiki spravljati v zemljo, tedaj ne moremo preprečiti tega, da nam ostane nekoliko gnoja nezasutega, ne glede na to, da bi bilo takšno delo samo po sebi zelo težavno in počasno. Treba je torej vsekakor delati jarke ter v nje nasipavati gnoj. Jarke napravimo najbolje po celi črti od enega trsa do drugega in ne samo na sredi med črtami, kakor se ponekod dogaja. Da se gnoj lepše porazdeli, napravimo dva ali še več jarkov med posameznimi črtami. Deževnica izpira hranilne snovi iz gnoja v nagnjenem vinogradnem terenu po vsej zemlji enakomerno ter jih dovaja najmanjšim trnim koreninam v prehrano. Radi tega tudi ne obstoja nevarnost, da bi se koreninice razvijale samo na mestih, kjer smo podkopali gnoj. Če je g. pisec navedenega članka menil enako, tedaj naj blagovolj oprostiti mojo pripombo, ako pa si zamišlja kak drugi način podkopavanja gnojil, naj svoje naziranje natančneje opiše in utemelji. — Vekoslav Stampar, kletar »Vinaria«, Ptuj.

KATERA KOKOS NESE MARLIJIVO?

Skoraj glavni dobiček, ki ga skušaj sploh doseči s kurjerejo, so jajca. Kdor nima dobre zveze z večjim mestom, kjer more v gotovih časih svojo pitano perutnino oddati za dobro ceno, bo gledal na to, da mu vržejo kokoši vsaj jajca. Na mestnih trgih bolj povprašujejo po jajcuh, kakor po dragi perutninski pečenki, katero si zamorejo privoščiti le bolj izvoljeni.

Naše hišne gospodinjice se pri perutninski reji navadno ozirajo tudi na to, ter nudijo odjemalcem večinoma okusna ter redilna jajca, čeravno so naši kapuni in bulardi svetovno priljubljeni.

Vprašanje pa nastane: katera kokoš nese marljivo, oziroma: od katere smeš upati, da bo nesla pridno? — Splošna zunanja znamenja glede leganja marljive kokoši so: rdeči greben, rdeča ušesca ter živahne oči. — Izkušnja to navadno tudi potrjuje. Vendar vselej ta znamenja niso zanesljiva in merodajna.

Veliko več so to znamenja, da je kokoš sploh zdrava, in jih pri zdravi kuri vselej najdeš. Ako pa je zadnji del kokoši dobro razvit in okrogel, predvsem zbočen pod trehuhom, smeš upati, da je ali bo kura zmožna pridno nesti, če jej drugače glede postrežbe nudiš potrebno. Tudi tiste kokoši baje nesejo pridno, ki imajo ob straneh grebena močno perje in čimbolj ko jim perje stoji pokonci, kakor bi nosile na glavi ščetko, tem bolj pridno nesejo. Od takih kokoši pričakujejo kurjerjci 182 jaje na leto. Ni dvomiti, da ima to opazovanje svojo dobro plat. Če ti kokoši tu in tam natančno opazuješ — kar poredko vidimo, ta znamenja res vidiš na onih, ki so marljive glede leganja, in redna kontrola, koliko je znesla ta ali ona kokoš na leto, bo to naziranje potrdila.

Če hočeš torej spoznati hišna gospodinja, kako pridne da so in bodo njene kokoši, naj jih opazuje, če ji dovolijo količkaj vsakdanji opravki. Posebno na večer, preden kokoši sfrčijo na kol v kurniku, jih opazuj. Vse one kokoši, ki si poiščejo svoje prenočišče najprve in gredo zgodaj spat, so lene v leganju jajc in jih izključijo od nadaljne reje. Nasprotno pa živalice, ki še, ko se je začelo mrčiti, na trati po dvorišču in drugod krog domačega poslopja imajo opravka preko glave, brskajo in poberejo vsako zrnce ter so na vse zgodaj že na nogah, kokoši iščejo in kokodakajo, pri redkih izjemah marljivo nesejo.

Najlažje živalce opazuješ v času, ko jih zvabi topel dež na prosto. Marsikatera kokoš pri pohlevno toplem dežu, čeravno je mokra čez in čez po perju, skrbno prehodí vse prostorčke in si išče deževne črve in ne bo s polnim grlom vrnila se poprej, nego je legel mrak. To gibanje jo obvaruje pred nezdravo debelostjo, organi ostanejo zdravi in hrana, ki si jo je po svoji naravi sama izbrala, jo nagiba, da pridno nese.

Od takih kokoši vzami vselej jajca za valitev, ker ta dobra — kurja lastnost preide tudi na mladiče. — (Dalje prihodnjič. Kurjerejec iz samostana).

ZADNJA RAZPRAVA O POMNOŽITVI V KORENINI PRISTNE VRTNICE.

Razne načine pomnožitvi v korenini pristne vrtnice sem navedel dosedaj v treh neposredno sledečih člankih v »Gospodarju«:

Slovensko srce je takorekoč zaljubljeno v cvetlice sploh, toliko bolj še v vrtnico — najlepšo med njimi. Ne